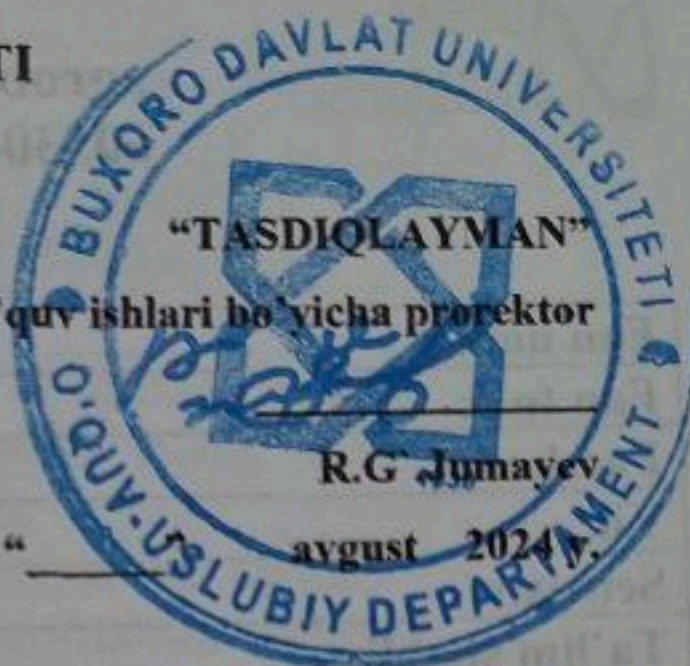

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

"JAHON GEOGRAFIYASI"

fanidan

SILLABUS

kunduzgi bo'lim uchun

Bilim sohasi: 500000 - Tabiiy fanlar, matematika va statistika
Ta'lim sohasi: 530000 - Fizika va tabiiy fanlar
Ta'lim yo'nalishi: 60530400 - Geografiya

BUXORO-2024

**Modul/ FAN
SILLABUSI**
Tabiiy fanlar va
agrobiotexnologiya fakulteti
60530400 - geografiya ta'lim
Yo'nalishi

Fan nomi:	Jahon geografiyasi
Fan turi:	Ma'buriy
Fan kodi:	JAG1428
Yil:	4
Semestr:	4
Ta'lim shakli:	7
Mashg'ulotlar shakliga va semestrga ajratilgan soatlar:	Kunduzgi 240
Ma'ruza:	46
Amaliy mashg'ulotlar:	44
Laboratoriya mashg'ulotlar:	-
Seminar:	-
Mustaqil ta'lim:	150
Kredit miqdori:	8
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	o'zbek

FM1	Fan maqsadi (FM) Fanni o'qitishdan maqsad - Markaziy Osiyo tabiiy sharoitining va xo'jaligining asosiy xususiyatlari xamda mazkur o'lkada joylashgan mamlakatlar xaqida bilimlar berishdir. Fanning vazifasi-«Markaziy Osiyo» tushunchasining mohiyati, mazmuni, chegaralari xaqida bilimlar berish;
------------	---

1	Fanni o'zlashtirish uchun boshlang'ich bilimlar Sanoat va qishloq xo'jaligi geografiyasi (SQXG1306)
2	O'zbekiston geografiyasi (O'ZG1314)
3	Iqtisodiy va ijtimoiy geografiya (IIG1206)
4	Jahon xo'jaligi geografiyasi (JXGB206)

TNI	Ta'lim natijalari (TN) Bilimlar jihatidan: Fanni o'zlashtirish natijasida talaba Markaziy Osiyoning geologik tuzilishi, yer yuzasining asosiy shakllari, iqlimi, ichki suvlari, tuproq va o'simlik qoplami hamda hayvonot dunyosi haqida bilim va ko'nikmalarni shakllantirish bo'yicha tasavvur va bilimga ega bo'lishi;
------------	---

TN2	Markaziy Osiyoning tabiiy resurslari, ularning turlari, ulardan foydalanish darajasi, tabiatni muhofaza qilish, mintaqadagi asosiy qo'riqxonalar va ularning faoliyati haqida bilim va ko'nikmalarni shakllantirish;
TN3	Markaziy Osiyo aholisi, uning joylashishi, tarkibi, urbanizatsiya darajasi haqida bilimlar berish;
TN4	Markaziy Osiyo xo'jaligi tarmoqlarining tuzilishi, joylashishi va rivojlanishi xususiyatlari haqida bilim va ko'nikmalarni shakllantirish;
TN5	Ko'nikmalar jihatidan: Fanning mazmuni, mohiyati, maqsadi va vazifalari, Markaziy Osiyo sharoitining asosiy xususiyatlari, yer yuzasining tuzilishi, iqlimi, ichki suvlari, organik dunyosini aholisi xo'jaligini bilish kerak;
TN6	Markaziy Osiyoning tabiiy chegaralarini aniqlay bilishni va xaritada tasvirlay olishni, Markaziy Osiyo reliefining asosiy shakllarini qanday joylashganligini xaritadan aniqlab bilishni, uning turli qismlarida iqlimni o'ziga xos xususiyatlari sabablarini aniqlay olishni, tabiiy resurslardan foydalanish jarayonida kelib chiqadigan geoeologik muammolari va ularni sabablarini tushuntirib bera olish ko'nikmalariga ega bo'lish kerak;
TN7	Markaziy Osiyoning aholisining joylashishidagi asosiy qonuniyatlari sabablarini aniqlashni, xo'jalikni asosiy tarmoqlarini xududlar bo'yicha joylashishini asosiy muammolarini tushuntirib bera olishni, Markaziy Osiyoda joylashgan har bir Davlatning geografik sharoitining asosiy xususiyatlariga aniqlay olish va baholash malakalariga ega bo'lishi kerak.

M1	Fan mazmuni Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M) O'rta Osiyo davlatlarining dunyo siyosiy va iqtisodiy tizimida tutilgan o'rni
M2	O'rta Osiyo davlatlarining tarkibi topishi
M3	O'rta Osiyo davlatlarining geosiyosiy va geostrategik holati
M4	O'rta Osiyoning tabiiy sharoiti va resurslariga iqtisodiy geografik baho berish
M5	O'rta Osiyo mintaqasining tabiiy boyliklari
M6	O'rta Osiyo davlatlari aholisi, ko'payishi va joylashuvi
M7	Aholi migratsiyasi va mehnat resurslari
M8	O'rta Osiyo davlatlari xo'jaligiga umumiy tarif
M9	Bozor iqtisodiyoti sharoitida mintaq rivojlanishining geografik jihatlari
M10	O'rta Osiyo davlatlari sanoati geografiyasi
M11	O'rta Osiyo sanoatining ixtisoslashgan tarmoqlari va hududiy tarkibi
M12	O'rta Osiyo qishloq xo'jaligi
M13	O'rta Osiyo davlatlari transporti

M14	O'rtta Osiyo davlatlari tashqi iqtisodiy aloqalari	2
M15	Qozog'iston respublikasi tabiiy boyliklari, mamuriy-hududiy tarkibi	2
M16	Qozog'iston aholisi va geoiqtisodiy vaziyati	2
M17	Qirg'iziston respublikasi	2
M18	Qirg'iziston xo'jaligining rivojlanish xususiyatlari	2
M19	Tojikiston respublikasi	2
M20	Tojikiston xo'jaligi va tashqi aloqalari	2
M21	Turkmaniston	2
M22	Turkmaniston xo'jaligining ixtisoslashgan tarmoqlari	2
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)		
A1	O'rtta Osiyo davlatlari geografik o'rmini tahlil qilish	2
A2	O'rtta Osiyo davlatlari ma'muriy-hududiy tarkibi tuzish	2
A3	O'rtta Osiyo davlatlari siyosiy ma'muriy xaritasini ishlash	2
A4	O'rtta Osiyo davlatlari tabiiy xaritasini tahlil qilish asosida tabiiy sharoit va tabiiy resurslariga iqtisodiy geografik baho berish	2
A5	O'rtta Osiyoning asosiy mineral boyliklari zahiralarini aniqlash	2
A6	O'rtta Osiyo davlatlari demografik jarayonlarini tahlil qilish	2
A7	O'rtta Osiyo sanoatining hududiy va tarmoqlar tarkibini aniqlash	2
A8	O'rtta Osiyo qishloq xo'jaligining ixtisoslashgan tarmoqlari va hududiy tarkibini aniqlash	2
A9	O'rtta Osiyo sanoati va qishloq xo'jaligi klasterini tuzish	2
A10	O'rtta Osiyo transporti turlari va hududiy joylashuvini aniqlash	2
A11	Mintaqa transport koridorlari karta-sxemasini tayyorlash	2
A12	O'rtta Osiyo davlatlari tashqi iqtisodiy aloqalari tarkibini chizmalarda ifodalash	2
A13	O'rtta Osiyo davlatlari iqtisodiy-ijtimoiy rivojlanish muammolarini aniqlash	2
A14	Qozog'iston respublikasi tarixi va mustaqillik yillarida rivojlanish xususiyatlariga baho berish	2
A15	Qozog'iston xo'jaligi: sanoati, qishloq xo'jaligi, transporti	2
A16	Qirg'iziston iqtisodiy rayonlariga umumiy qiyosiy tavsif berish	2
A17	Qirg'iziston Respublikasi geodemografik xususiyatlari, iqtisodiy rivojlanish yo'nalishlari va muammolarini tahlil qilish	2
A18	Qirg'izistonning ichki tafovutlari	2
A19	Tojikiston Respublikasini tabiiy-resurs, demografik va iqtisodiy salohiyatiga baho berish	2
A20	Tojikistonning hududiy tafovutlari, shaharlari	2
A21	Turkmaniston sanoat va qishloq xo'jaligi ixtisoslashuvini aniqlash. Turkmanistonning iqtisodiy rayonlari, shaharlarga qiyosiy tavsif berish	2
A22	O'zbekistonning qo'shimchilik munosabatlari, mintaqada tugan o'mi.	2

Mintaqali ta'lim (MT)			Sos
1	O'rtta Osiyo mintaqasining iqtisodiy, tabiiy va siyosiy geografik o'mi.	2	6
2	O'rtta Osiyo davlatlarining shakllanish tarixi	4	4
3	O'rtta Osiyo davlatlarining ma'muriy-hududiy bo'linishi	2	2
4	O'rtta Osiyo mintaqasining geosiyosiy va geodemografik vaziyati	2	2
5	O'rtta Osiyo davlatlarining tabiiy boyliklari	4	4
6	O'rtta Osiyoning tabiiy resurs salohiyati	4	4
7	O'rtta Osiyoda suv muammolari	2	2
8	O'rtta Osiyo davlatlari aholisi va demografik vaziyati	2	2
9	O'rtta Osiyoda aholi migratsiyasi	2	2
10	O'rtta Osiyoning qadimiy va zamonaviy shaharlari	2	2
11	O'rtta Osiyo mintaqasining turistik salohiyati va markazlari	4	4
12	O'rtta Osiyo sanoatining tarmoqlar va hududiy tarkibi	2	2
13	O'rtta Osiyoda bozor iqtisodiyoti islohotlari	2	2
14	O'rtta Osiyo qishloq xo'jaligi geografiyasi	4	4
15	O'rtta Osiyoning transport turlari	4	4
16	O'rtta Osiyo davlatlari tashqi iqtisodiy salohiyatlari	4	4
17	Qozog'iston Respublikasining iqtisodiy salohiyati	2	2
18	Qozog'istonning mineral xornashyo resurslari	2	2
19	Qozog'iston aholisi va geodemografik vaziyati	2	2
20	Qozog'iston viloyatlarining respublikada tugan o'mi	4	4
21	Qozog'iston sanoati tarmoqlari ixtisoslashuvi va markazlari	2	2
22	Qozog'iston iqtisodiy rayonlari	2	2
23	Qirg'izistonning geografik o'mi, tabiiy boyliklari	4	4
24	Qirg'izistonda aholining ijtimoiy-siyosiy holati	4	4
25	Qirg'iziston sanoatining tarmoqlar va hududiy tarkibi	2	2
26	Qirg'iziston qishloq xo'jaligining ixtisoslashgan tarmoqlari	4	4
27	Qirg'izistonning iqtisodiy rayonlari	2	2
28	Qirg'iziston shaharlari	2	2
29	Tojikiston tabiiy va iqtisodiy geografik o'mi	4	4
30	Tojikiston aholisi av demografik vaziyati	4	4
31	Tojikiston aholisi soni dinamikasi, ko'payishi va joylashuvi	2	2
32	Tojikistonning iqtisodiy rivojlanish muammolari	2	2
33	Tojikistonning iqtisodiy tafovutlari	2	2
34	Turkmanistonning tabiiy sharoitlari va resurslari	2	2
35	Turkmaniston iqtisodiy-ijtimoiy rivojlanishiga ta'sir ko'rsatuvchi omillar	4	4
36	Turkmaniston sanoati	4	4
37	Turkmaniston qishloq xo'jaligi geografiyasi	4	4
38	Turkmaniston transporti	4	4
39	Turkmaniston-O'zbekiston munosabatlari	4	4

40	Turkmaniston viloyatlari va ularning mamlakat rivojlanishida turgan o'rnini.	4
41	Turkmaniston neft-gaz sanoati.	4
42	Mintaqada mashinasozlik sanoatining rivojlanish istiqbollari.	4
43	O'rtacha Osiyoda integratsiya jarayonlari.	4
44	O'zbekistonning mintaqada turgan o'rnini va salohiyati.	4
45	Jami	150

Kurs ishlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Kurs ishining maqsadi talabalarni mustaqil ishlash qobiliyatini rivojlantirish, olgan nazariy bilimlarini qo'llashda amaliy ko'nikmalar hosil qilish va bunda zamonaviy texnologiyalarni qo'llash ko'nikmalarini shakllantirishdir. Kurs ishining mavzulari umumiy talabalar sonidan 20-30 % ko'proq va oldindan tayyorlanadi.

Kurs ishi uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. G'arbiy Pomirga tabiiy geografik tavsif.
2. Sharqiy Pomirga tabiiy geografik tavsif.
3. Markaziy Tyanshangaga tabiiy geografik tavsif.
4. G'arbiy Tyanshangaga tabiiy geografik tavsif.
5. SHimoliy Tyanshangaga tabiiy geografik tavsif.
6. G'arbiy Turkmaniston qoldiq balandliklari va tekisliklari.
7. Oloy tizmasiga tabiiy geografik tavsif.
8. O'rta Osiyoning shimoli-sharqidagi tizmalarga tabiiy geografik tavsif.
9. O'rta Osiyoning iqlimiy resurslari.
10. Hisor tizmasiga tabiiy geografik tavsif.
11. O'rta Osiyoning tekislik hududidagi ko'llar.
12. O'rta Osiyoning tog'laridagi ko'llar.
13. O'rta Osiyo platolari.
14. O'rta Osiyoning tog' oraliq botiqlari.
15. O'rta Osiyo tog'larini faunasi.
16. Sarez ko'li.
17. Markaziy Qozog'istonga tabiiy geografik tavsif.
18. To'rtay platosiga tabiiy geografik tavsif.
19. Ustyurt platosiga tabiiy geografik tavsif.
20. Qoragum cho'llariga tabiiy geografik tavsif.
21. Bepaqdala cho'lga tabiiy geografik tavsif.
22. Mo'yniqum cho'lga tabiiy geografik tavsif.
23. Qizilqum cho'lga tabiiy geografik tavsif.
24. Farg'ona botig'iga tabiiy geografik tavsif.

25. Janubiy Tojikiston botig'iga tabiiy geografik tavsif.
26. Orol okrugiga tabiiy geografik tavsif.
27. Quyi Amudaryoga tabiiy geografik tavsif.
28. Janubiy - G'arbiy Turon past tog'larini, platolari va pasttekisliklari.
29. Qozog'iston Qoratoviga tabiiy geografik tavsif.
30. Turkmaniston-Xuroson tog'lariga tabiiy geografik tavsif.
31. Issiqko'l botig'iga tabiiy geografik tavsif.
32. Turon tekisligidagi cho'l turlari.
33. O'rta Osiyo tekislik qismidagi yirik qo'riqxonalar.
34. O'rta Osiyo tog'laridagi yirik qo'riqxonalar.
35. O'rta Osiyoning yirik kanallari.
36. O'rta Osiyo tog'larini balandlik mintaqalari.
37. O'rta Osiyoning yirik suv omborlari.
38. Oloy-Hisor tog' tizimiga tabiiy geografik tavsif.
39. Kopetdog' tizmasiga tabiiy geografik tavsif.
40. Jung'oriya Olatoviga tabiiy geografik tavsif.
41. O'rta Osiyoni tabiiy geografik rayonlashirish masalalari.
42. O'rta Osiyo tog'larida karst jarayonlari.
43. O'rta Osiyoda suv va suv resurslaridan foydalanish.
44. Orol va Orolbo'yi muammolari.
45. O'rta Osiyoda neotektonik harakatlar.
46. Yevropa mamlakatlariga iqtisodiy-geografik tavsif.
47. Italiyaning: tabiiy, siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy geografik xususiyatlari va rivojlanish istiqbollari.
48. Polsha Respublikasiga iqtisodiy geografik tavsif.
49. Xitoyning: tabiiy, siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy geografik xususiyatlari va rivojlanish istiqbollari.
50. Yaponiyaning: tabiiy, siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy geografik xususiyatlari va rivojlanish istiqbollari.
51. Germaniyaning: tabiiy, siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy geografik xususiyatlari va rivojlanish istiqbollari.
52. Rivojlanayotgan mamlakatlarga umumiy tavsif.
53. Jahon urbanizatsiyasining mintaqaviy xususiyatlari.
54. Argentinaning: tabiiy, siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy geografik xususiyatlari va rivojlanish istiqbollari.
55. Buyukbritaniya: tabiiy, siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy geografik xususiyatlari va rivojlanish istiqbollari.
56. Fransiya tabiiy, siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy geografik xususiyatlari va rivojlanish istiqbollari.
57. Sharqiy Yevropa tabiiy, siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy geografik

xususiyatlari			
58. MDH	mamlakatlari	tabiiy, siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy	geografik
	xususiyatlari		
59. Rossiya	tabiiy, siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy	geografik	xususiyatlari
60. Koreya	Respublikasi	tabiiy, siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy	geografik
	xususiyatlari		
61. Indoneziya	tabiiy, siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy	geografik	xususiyatlari
62. Hindiston	tabiiy, siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy	geografik	xususiyatlari
	rivojlanish istiqbollari		
63. Afg'oniston	tabiiy, siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy	geografik	xususiyatlari
64. Turkiya	tabiiy, siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy	geografik	xususiyatlari
	rivojlanish istiqbollari		
65. Isroil	tabiiy, siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy	geografik	xususiyatlari
	rivojlanish istiqbollari		
66. Misr	tabiiy, siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy	geografik	xususiyatlari
	rivojlanish istiqbollari		
67. Kanada	siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy	geografik	xususiyatlari
68. AQSh	siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy	geografik	xususiyatlari
69. Meksika	siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy	geografik	xususiyatlari
70. Argentina	siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy	geografik	xususiyatlari
71. Braziliya	siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy	geografik	xususiyatlari
72. JAR	siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy	geografik	xususiyatlari
73. Nigeriya	siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy	geografik	xususiyatlari
74. Avstraliya	va Okeaniya	siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy	geografik
75. Global	ishish va dunyo okeani	sathining ko'tarilishi	xavfi.
76. Yangi Zelandiya	siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy	geografik	xususiyatlari
77. Gruziya	siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy	geografik	xususiyatlari
78. Armaniston	siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy	geografik	xususiyatlari
79. Ozarbayjon	siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy	geografik	xususiyatlari
80. Jahon	mamlakatlarning	sotsial-iqtisodiy rivojlanish	darajasiga ko'ra
	tipologiyasi.		
81. Markaziy	O'zong'istonga	tabiiy geografik	tavsif.
82. To'rt	ay platosiga	tabiiy geografik	tavsif.
83. Ustyurt	platosiga	tabiiy geografik	tavsif.
84. Qoraqum	cho'llariga	tabiiy geografik	tavsif.
85. Betpaqdal	cho'lliga	tabiiy geografik	tavsif.
86. Mo'yinqum	cho'lliga	tabiiy geografik	tavsif.
87. Qizilqum	cho'lliga	tabiiy geografik	tavsif.
88. Farg'ona	bo'lig'iga	tabiiy geografik	tavsif.
89. Janubiy	Tojikiston	bo'lig'iga	tabiiy geografik

90. Orol okrugiga tabiiy geografik tavsif.
 91. Quyi Amudaryoga tabiiy geografik tavsif.
 92. Janubiy - G'arbiy Turoq past tog'lar, platosi va pasttekisliklari.
 93. Qozog'iston Qoratoviga tabiiy geografik tavsif.
 94. Turkmaniston-Xuroson tog'lariga tabiiy geografik tavsif.
 95. Issiqko'l bo'lig'iga tabiiy geografik tavsif.
 96. Turoq tekisligidagi cho'l turlari.
 97. O'ta Osiyo tekislik qismidagi yirik qo'riqxonalar.
 98. O'ta Osiyo tog'laridagi yirik qo'riqxonalar.
 99. O'ta Osiyoning yirik kanallari.
 100. O'ta Osiyo tog'lar balandlik mintaqalari.
 101. O'ta Osiyoning yirik suv omborlari.
 102. Oloy-Hisor tog' tizimiga tabiiy geografik tavsif.
 103. Koreldog' tizimiga tabiiy geografik tavsif.
 104. Jung'oriya Olatoviga tabiiy geografik tavsif.
 105. O'ta Osiyoni tabiiy geografik rayonlashitirish masalalari.
 106. O'ta Osiyo tog'larida karst jarayonlari.
 107. O'ta Osiyoda suv va suv resurslaridan foydalanish.
- Asosiy adabiyotlar**
1. Баратов П., Маматкулов М., Рафиков А. Ўрта Осиё табиий географияси. -Т.: Ўқитувчи, 2002.
 2. Власова Т.В. Материклар ва океанлар табиий географияси. -Т.: 1985, I, II жилд.
 3. Каюмов А., Пардаев Ф., Исмолов И. Иқтисодий ва ижтимоий география. (Ўрта Осиё иқтисодий ва ижтимоий географияси. Ўқув кўлланма). -Т., 2007.
 4. Родинова, И. А. Экономическая и социальная география мира. В 2 т. Т. 1, 2: учебник для бакалавров. 2-е изд., испр. и доп. - М.: Издательство Юрайт, 2015. -431 с.
 5. Социально-экономическая география зарубежного мира. под ред. В.В.Вольского. -М., 2003.
 6. Экономическая и социальная география стран ближнего зарубежья. Под ред. М.Ратанова. -М., 2004.
 7. Ishmukhamedov A.E., Sumatov M.N., Shbarshova L.I. Jahon iqtisodiyoti ga integratsiya T-2004
 8. Salimov B.T. va b. Jahon qishloq xo'jaligi T-2004
 9. Toshov X.R., Allayorov I. Sh. Avstraliya ittifoqi geografiyasi B-2011
 10. Vaxabov A.V., Tadjibayeva D.A., Xajibakiyev Sh.X. Jahon iqtisodiyoti va xalqaro iqtisodiy munosabatlar "Yangi nashr" T-2015
 11. Toshev X.R., Mavlonov A.M., Qodirov A.A., Ne'matov A.N. Jahon geografiyasi B-2015

12. Корреспонденция У. Австрия "Cho'iron" T-2014
13. Abidov A.A., Raxmatova S.A., Abidov X.A. Dunyo peltgazi hududlari va akmaliyatalari "Fan va texnologiya" T-2015

Qo'shimcha adabiyotlar

14. Мирзиев Ш.М. Буёк келажатимизни мард ва олижаноб халкимиз билан бирга кўрамиз. - Тошкент: "Ўзбекистон", 2017. - 488 б.
15. Bradshaw M. World regional geography. Boston. 2000.
16. Ibragimova R.A., Ibragimova A.A. O'ita Osiyo tabiiy geografiyasidan amaliy mashg'ulotlar. Uslubiy qo'llanma. Toshkent, 2017. - 68 b.
17. Tashayeva S., Egamberdiyeva M., Komilova N., Egamberdiyeva U. Geografiya. Oquv qo'llanma. -T.: Universitet, 2017
18. Абрикулов К. Иктисодий география. -Т., 2004.
19. Бабаев А.Г., Зонн И.С. и др. Пустыни. -М.: Мысль, 1986.
20. Бабушкин Л.Н. Когай Н.А. Физическая география Средней Азии. Учебное пособие. -Т.: ТашГУ, 1978.
21. Бабушкин Л.Н., Когай Н.А. Физико-географическое районирование Средней Азии.(Таджикистан). Научные труды ТашГУ. Вып. 307. -Т., 1967.
22. Баратов П. Ўзбекистон табиий географияси. -Т.: Ўқитувчи, 1996.
23. Болтаев М.Ж. Чет мамлакатлар иктисодий географияси. Мамрузадар матни. -Т., 2000.
24. Власова Т.В. Физическая география материков и океанов. -М.: Просвещение, 1986.
25. Двадцать лет разделенного единства.- Смоленск, Ойкумена, 2012.
26. Когай Н.А. Физическая география Средней Азии. Учебное пособие. -Т.: ТашГУ, 1979.
27. Копылов В.А. География промышленности России и стран СНГ. -М., 2001.
28. Липец Ю.Г. Пуларкин В.А., Шлихтер С.Б. География мирового хозяйства. -М., 1999.
29. Ломакин В.К. Мировая экономика: Учебник для вузов.-2-е изд., перераб. и доп. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. - 735 с.
30. Лучников А.С. Экономическая и социальная география России и мира. Политическая карта мира: учебное пособие.-Пермь, 2015.- 164 с.
31. Мавлонов Ф.О., Маматкулов М.М. Ўрта Осиё тоғларининг калити музикалари "Фан". Тошкент, 1972.
32. Макасовский В.П. Географическая картина мира Кн. I, II: Общая характеристика мира. М.: Дрофа, 2008, - 495 с
33. Малый атлас мира. М., 2000.
34. Маматкулов М. Ўрта Осиё геоморфологияси. -Т.: Университет, 2008.
35. Никитин А.М. Водохранилища Средней Азии.-Л.: Гидрометиздат, 1991.

36. Пригула Т.Ю., Ерёмкина В.А., Спирин А.Н. Физическая география материков и океанов. -М.: ВЛАДЮС, 2003, с. 685
37. Умутаевым 7,9-синф ва ўқув-ўқитувчилик атласлари.
38. Физическая география мирового океанов. -М.: Изд-во МГУ, 1998.
39. Хасанов И., Фуломов П. Ўрта Осиё табиий географияси. -Т.: Университет, 2002.

Ахборот манба-лари

40. <https://population.un.org/wpr/dataquery/>.
41. www.unep.org/ (БМТнинг атроф-мухит бўйича дастури).
42. www.undp.uz (БМТ Тараққиёт Дастури Веб-сайти).
43. www.undp.uz
44. www.uzgeo.uz

Талаба fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

а) 5 baho olish uchun talabani bilm darajasi quyidagilarga javob berishi kerak lozim:

- > faning mohiyati va mazmunini toliq yotia olish;
- > fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- > fan bo'yicha mavzu materiallarning nazariy va amaliy ahamiyatida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- > fan doirasida mustaqil e'tkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa
- > berilgan savollarga aniq va lo'nda javob beta olsa;
- > mustaqil to'rshtirqlarni toliq va aniq bajargan bo'lsa;
- > fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlar to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- > fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- > talixiy bilimlarni shartlay olsa.
- b) 4 baho olish uch talabani bilm darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:
- > faning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi avzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- > faning mazmunini amaliy ahamiyatini tushing bo'lsa;
- > fan bo'yicha berilgan vazifa va to'rshtirqlarni o'quv dasturi doirasida bajarga;
- > fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob beta olsa;
- > fan bo'yicha konspektini ruhta shakllantirgan bo'lsa;
- > fan bo'yicha mustaqil to'rshtirqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- > fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlar o'zlashtirgan bo'lsa.

v) 3 baho olish uchun talabani bilm darajasi quyidagilarga javob berishi kerak lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;

- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabning bilim darajasi qoniqsiz 2 baho bilan baholashi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olimasa;
- fanni bilmasa;

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Dastur mualliflari:	Yarashova Dilshoda Axtam qizi, Ekologiya va geografiya kafedrasi o'qituvchisi
E-mail:	Yarashovadilshoda71@gmail.com
Tashkilot:	Buxoro davlat universiteti Ekologiya va geografiya kafedrasi G.Halimova- Geografiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Taqrizchilar:	H.T.Tuxtayeva –Geografiya fanlari nomzodi TIQXMMI Buxoro filiali, "Gidrologiya va ekologiya" kafedrasi mudiri, dotsent (turdosh OTM)

Mazkur Sillabus Universitet ilmiy kengashining 2024 yil -avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur sillabus Tabiiy fanlar va agrobiotexnologiya fakulteti ilmiy kengashining 2024-yil -avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan

Mazkur Sillabus Ekologiya va geografiya kafedrasining 2024 yil - avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

O'quv –uslubiy departament boshlig'i:

Fakultet dekani:

Kafedra mudiri:

Tuzuvchi:

S.S.Davlatov

A.A.Qodirov

Y.D.Xolov

D.A. Yarashova